

Cu Tănase despre el și despre alții

Interviu reprodus din ciclul cu același titlu,
apărut în ziarul „Rampa” între 1924—1927 și
redactat de

TUDOR MUȘATESCU ȘI ROMULUS DIANU

Un caz de ploaie se va juca între doi inamici. Teatrul

JOI 29 AUGUST 1913

Mare reprezentatie extraordinară dată de D-I

C. TANASE

SE VA JUCA

DA-I 'NAINTE, DA-I 'NAINTE

Chanson - Ită comică, făcută cu ocazia Războiului Balcanic, scrisă în
de O. niŃ C. BELCOT și C. TĂBĂȘE în care se opindește
perpetuile prin care a trecut Trădese cu ocazia Războiului.
Ciolete făcute pentru acest festival

De remanet cupreus. Tănase la încercare. Tănase mare, răsună
și Holera. Tănase și nevasta bălăntărit; Tănase și mama lui. Tănase
îl-a chemare etc. II. Cățelele și bălăntăritul și bălăntăritul și bălăntăritul
de actualitate, III. și dacă nu ești nu ești. Răsună la vremea de actualitate
tice de actualitate în care Tănase are creații egale. Unora și
celor de mai sus.

Printre pauze cul-se-va Comedii Cinematografice comand de muzică. În acest festival va continua să distreze pe unor public.

Cine vrea să petreacă cea mai delicioasă seară să nu piarda ocazia să-l asculte pe **Te-NASE** cu săsă facă **idee de Războiul Balcanic**.

Pretul Locurilor Rezervat 1.50, Stat 1, Ieu Galeria 50 ban

Biletele se gasesc de pe acum la casierul Teatrului.

S.B. Pentru a nu se da luc la tubulsoara la casa, trebuie si a rugat sa se pregateasca
letele din vreoze, care astfel e posibil sa nu se mai gaseasca de la

TÂNASE se întoarce de la Rasboi și
Da-i înainte Da-i înainte

品用下開之戶帳各記 表F(第4)

În anii primelor succese

Așteptăm pe Tănase de un sfert de oră, în incinta Eforiei. Mai sînt și alții care așteaptă. Acolo e cinematograful. Femeilor le place cinematograful.

Dar tuturor le seosește „dama“, numai nouă nu. Pentrucă acestui actor al risului, noi nu i-am vorbit niciodată de aproape, gîndul că-l vom avea peste cîteva minute în față ne impresiona. Firma Mușatescu & Dianu se clătina de emoție. Ni-l și închipuiam apărînd apocaliptic și desinindu-se tot mai precis.

Întîi apare nasul. Nasul lui faimos, care a impresionat pînă la lacrimi pe cîrnul Prince-Rigadin, venit anul trecut în România.

Dacă i-a apărut nasul, nici Tănase nu cred să mai fie departe, șoptesc camaradului.

— În cinci minute trebuie să sosească, îmi răspunde el, sigur ca un specialist.

Dar nu sosea. Ca să nu pierdem verva, ne antrenam reciproc, intervievându-ne :

„Ce crezi despre nasul lui Tănase?”
Cred că e „pus”. Nu se poate ceva așa
măreț, mămicule. Cugetă puțin...

— Fă un moment liniște, să cuget...

— Nu mi se pare că e tocmai așa...

— Cum nu e? Ba e ceva magnific. Nasul lui e o poemă inconcevabil de lungă. El stă ca un monument unic de grandoeare, ca un fenomen secular. E tot așa de monumental ca Mahabarata și Ramayana la un loc, tot așa de sever ca piramidele egiptene.

E pointu ? Aquilin ? Sau retroussé ?

— Nici una, nici alta. E Calul Troian în persoană. Se spune chiar că ducându-se anul acesta la Paris, și-a ascuns în cavitatea lui toată trupa, plus loc de baletiste. E drept că pentru fastuoasele sale decoruri n-a mai fost loc...

— Prin urmare, nasul lui nu e chiar așa de mare precum se spune. Oare o fi funcționind la fel ca orice alt nas omenesc?

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED

— Nu știu. Dar cred că în timp de război nasul lui poate servi drept un bun parapet

naștră nu poate servi drept un bun parapet de artilerie, iar în timp de pace, comercializat în chip inteligent, poate admirabil servi drept zid de reclame luminoase pentru agenția Rudolf Mosse.

Ăst timp, Tănase nu venea. Era tocmai la Atelierele C.F.R.-Grivița, unde juca în beneficiul orfanilor.

Abia a doua zi l-am găsit acasă. Servanta ne introduce în vestibul. Ne dezbrăcăm și ne punem paltoanele în cuier. Tresărim înspăimântați. Cuierul se mișcă de o dată, brusc, organic și se întoarce spre sud într-un unghi de 90°. Ne cerem scuze. Cuierul era nasul amfitrionului nostru.

— Bonjour Cyrano.

— Bonjour d-nii Musatescu et Comp.

— Ce faci, bunele și veselule actor?

— Treabă, Mitică ! (E locul să spunem că, d. Tănase zice tuturor cunoscuților pe care-i

Repetiție la „Cărăbuș“

stimează, Mitică). N-am timp nici să-mi contemplan nasul. Ceea ce fac anul acesta la Teatrul Eforiei nu s-a mai văzut în România. Am prevăzut totul, de la inimitabila senzație a jocului actorilor până la marea și luminoasă montare. Am cheltuit aproape două milioane pentru această revistă. Publicul vrea mereu mai bun, mai frumos. Îl satisfac. Căci el e cel mai bun factor de reclamă. Afîșe nu mai citește nimeni. Că e ger și fuge de rupe pămîntul. Dar fiecare, după ce a văzut spectacolul, se duce acasă și zice :

— Du-te mă la Tănase, ca să vezi, al dracului, ce-o făcut. Tot Parisul e pe scenă la Eforie...

Bănuiam că povestea debutului lui Tănase — cel mai bun și savuros „discur“ al scenei românești, comic conștient și înnăscut, actor prin vocație și carieră (talentul e doar o carieră cu care te naști) va dezvălui tainite pitoarești — amuzante și tragice — în care cititorii acestor rînduri vor putea urmări zbuciumul unei vieți în care pasiunea teatrului a fost singe, și talentul, suflet neingenunchiat, cîntec și pumn pentru obstacole...

Îl ascultăm pe Tănase povestind. Nu e Tănase cel pe care-l cunoașteți dv. Nu e comicul, la apariția căruia sala toată ride ca un singur om. Cînd vorbește de viața lui. Tănase e om ca noi toți ceilalți. Un om care a suferit, a muncit și a plîns, rîzînd...

Și nasul lui ne apare pentru întîia dată uman și trist ca un reproș — demn și provocator ca o sfidare...

— Păi, teatru am început să fac cum fac toți copiii... Pe nasturi... Pe „bunghi“, cum zicem noi moldovenii... Rezervat — 3 nasturi, stalul 1—2, și hulubărie (galerie, n.r.) 1 nasture.

Prima piesă a copilăriei mele a fost *Meșterul Manole*. Dar nu cu subiectul pe care l-au adoptat scenei dramaturgii de azi. Meșterul Manole era — în piesa noastră — un țigan cu duh, staroste peste zidarii care lucrau la minăstire. Îl jucam eu.

Teatrul era acasă la moi, la Vaslui... Aveam curte mare și jucam în fund.

Pe urmă ne-am mutat la niște vecini... Familia Gabrielescu. Aveau curte mai mare și-apoi curtea era la stradă... Str. Hușului... De pe-atunci se vede treaba că ne plăcea să ne dăm la stradă, la public, la vedere...

Mi-aduc aminte c-aveam un coleg... Acum e general de artilerie... Generalul Iacob... El „făcea“ pe asta, cum îi zice, pe asta, pe dama... nu, pe nevasta lui Meșterul Manole, aia de-o stencuiam noi, ca să nu se mai dărime biserica...

Eh ! Și pe urmă am mai jucat pe *Constantin Brîncoveanu*. Ca să-i tăiem capul inven-

tasem noi trucuri... Lăsam cearceaful care ținea loc de cortină, tocmai în momentul când călăul reteza capul domnitorului cu paloșul... Și ieșea, dom'le, pe cinste... credeau spectatorii că e de-adevărat.

Aaa... da să vedeți o dată... și asta e o coincidență interesantă.

Într-o poiată de găini am jucat... *Conu Leonida față cu reacțiunea*. Spectatorii toți erau doi înși și urmăreau spectacolul, pe brînci. Eu jucam pe Conu Leonida. Furasem de la mama niște lînă și mi-o lipisem cu cocă, barba, mustața și plete. Dar din cauza căldurii din poiată, mi se sleise coca pe ochi și-mi umplea gura de scîrbă.

În plus, toți cîți eram în poiată — public și actori ne-am umplut de păduchi de găină, scărpinîndu-ne pînă ne dădea sîngele...

În anul III de Conservator am obținut succes la examen cu același rol : *Conu Leonida față cu reacțiunea*, în clasa lui Nottara.

Mai tîrziu, la liceu, jucam *Banditul Lincski, Iosif în Egipt* și altele multe...

— Aveați porecle în școală ?

— Cum dracu să n-am ? Uliu... cîte-aveam.. întîi, pentru că aveam capul mare îmi zicea Pohan... p-ormă, din cauza nasului, nici nu mai vorbesc : *Nasoilă, Alifantu, Nazone, Nă-sosu, Năsoi*, și așa mai încolo.

— Va să zică „nasul” — începuse să-și afirme celebritatea de pe atunci ?

— Zexe !

— Toți am avut porecle în liceu !...

— Așaaaa ! Să revenim... După liceu ?

— Eu, după ce-am ieșit din liceu, m-am dus învățător la țară, în locul lui Ion Adam scriitorul...

— Învățător ?

— Ce, nu știți ? Învățător în comuna Cursești și apoi la Poenești — Hirșoveni, din județul Vaslui. Am stat trei ani la școală.

— Povestiți-ne ceva din timpul ăsta...

— Păi, uite ce e interesant din toată afacerea asta. Eu, unde făcusem liceul și nu eram normalist, d-aia aveam altfel de idei pentru educația copiilor. Eram un bun gimnast și cîntam bine din gură și la cîteva instrumente...

— Care ?

— Harmonica și piculina, pe-atunci. Acum cînt la mai toate... Eh ! Și eu stăruiam mai mult asupra „cîntului” și „gimnasticii”.

Chaplin : un rival sau un rol ?

Am făcut și o serbare „mare”, pe cheltuiala mea, că aveam 80 de lei pe lună, — cu muzica militară și cu concursul unui prieten al meu, Calmusky, care e acum actor al Naționalului din Iași. Pe Calmusky asta îl țineam în dinți, la salturi pe dublu trapez.

Școala unde eram eu învățător era în casa lui Vlahuță, care era chiar din comuna Hișoveni. Despre casa asta se povesteau multe fantasmagorii... Că noaptea umblau prin ea strigoi și stafii și că era blestemată.

Eu unul, n-am văzut... Se prea poate însă să se fi speriat de mine, că aveam, Mitică, o mutră mai halal ca acum.

Tot de la Vlahuță mai moștenisem, o dată cu școala, și pe servitorul lui, Ion Alexe, care fusese sfetnic al lui Ion Cuza, domnitorul.

Mi-aduc aminte că Alexe asta a murit înecat într-o fântină, fiindcă era bolnav de pelagră.

Țăranii din comună, cum e țăranul nostru, nu prea lăsau pe copii să vie la școală... Ca să-i atrag le făceam șezători și eu le cântam cu harmonica și cu piculina...

În scurt timp părinții începuseră să se plîngă că nu mai dau copiii pe-acasă și stau pînă noaptea firziu la școală.

P-ormă făceam cu ei excursii pe la locurile istorice din județ, în Valea Rahovei, la „Cetățuia”, și tocmeam țigani lăutari pe care-i luam cu noi...

Și, Mitică, în felul asta devenisem, într-un an jumătate, stăpîn pe tot satul...

— De ce-ați plecat din învățămînt ?

— Trebuia să-mi fac stagiul din vreme, ca să scap de grijă... Și fiindcă tată-meu ținea morțiș să mă fac CFR-ist m-am dus la București și am intrat voluntar la regimentul de geniu.

Într-o postură inedită: antrenor al echipei de fotbal „Cărăbuș“

Aicea, firește, eu fiind învățător, m-am remarcat repede și comandantul meu, colonelul Hirieu — fost ministru de război — m-a luat în nume de bine, așa că vezi, chestia dracului, eu urmam școala de caporali și eram profesor la sergenți și subofițeri, care se pregăteau pentru școala de la Bistrița.

— Ceva, cumva, bătaie ați încasat prin armată?

— Berechet... berechet... Cum să nu încasez... Mai ales că, fiind în București, mă duceam mereu la Național. Țin minte că în întâia reprezentație pe care am văzut-o juca Ciucureasca și Brezeanu în *Regulus Codoreanu*. Îmi ziceam în sinea mea, de sus dela galerie: Mă, Mitică, o s-ajungi și tu vreodată să joci ca ei! Și după trei ani am jucat și eu cu Liciu, rolul titular din *Regulus Codoreanu*.

Dar să nu credeți că dacă am intrat în armată m-am lăsat de apucăturile mele teatrale... mai ales că, fiind în București, mă duceam mereu la Național. Țin minte că în întâia reprezentație pe care am văzut-o juca Ciucureasca și Brezeanu în *Regulus Codoreanu*. Îmi ziceam în sinea mea, de sus dela galerie: Mă, Mitică, o s-ajungi și tu vreodată să joci ca ei! Și după trei ani am jucat și eu cu Liciu, rolul titular din *Regulus Codoreanu*.

Și-așa, cu aprobarea superiorilor, am făcut o scenă într-o magazie a regimentului și jucam acolo teatru cu camarazii. Făcusem și un cor, al cărui dirijor eram eu.

Trecuseră cei trei ani reglementari. Ieșind din armată, eu vream să fac teatru, dar tată-meu la „mișcare“ vrea s-ajung, cu șapcă roșie și cu țigăla în gură.

Vreo două luni după ieșirea mea din armată am umblat așa hai-hui, cu un prieten al meu, Ilarie Birlogeanu.

Am dus cea mai neagră mizerie, pe care și-o poate închipui cineva...

Umblam din gazdă în gazdă, nemîncați și ciur-petici, fugind cu geamantanele, făcînd fel de fel de „figuri“, „cațe și coțcării“, ca să scăpăm de plata chiriei. Parcă mă văd cum eram îmbrăcat. Scosesem vîpușca dela pantalonii militărești și adusesem de-acasă cu mine o jantilică, un fel de rîndunică așa, pe care o luasem la purtare.

Despre ghetе, ce să vă mai spun? Schimbam în fiecare zi cartonul care ținea loc de talpă, căci ghetele alea le aveam de cînd intrasem în armată. Dar, între timp, reușisem la Conservator împreună cu Ion Manolescu. El la dramă și eu la comedie, din 30 de candidați prezențați...

Artă și mizerie, Mitică!...

Izbutisem să mă fixeț la o gazdă... un grec de pe Bulevardul Maria, Zdrafcu... dar într-o zi am spart un geam și m-a dat afară...

Am tulit-o pe Plevnei, la o babă...

Un afiș al companiei „Cărăbuș”. Autorul spectacolului: dramaturgul A. de Herz

Dar văzînd că n-am încotro, m-am întors la regiment la Hîrjeu și i-am spus:

- Domnule colonel, mor de foame!
- Ce vrei să faci, băiete?
- Teatru... sînt la Conservator.

S-a gîndit Hîrjeu și-apoi mi-a spus:

— Mă, eu știu că tu o s-ajungi departe, că ai talent. Vino îndărăt la mime. Te fac plutonier și îți vezi și de teatru.

Și așa m-am reangajat în armată... Am fost, timp de patru ani de zile, plutonier activ, elev la canto și la dramă și comandantul pompierilor... Alergam toată ziua de colo, colo, cu o bicicletă pe care mi-o cumpărasem.

Făceam canto cu Ștefănescu de la 8—10, după amiază de la 2—4 principii, apoi de la 4—6 corul cu Kiriac. Seara figuram la Național.

Am stat patru ani la cazarmă și am făcut Conservatorul. Într-o seară, la o serată, mă vede Generalul Manu. Mă aflu în casa lui Ionaș Grădișteanu.

— Ce-ai de gînd, mă Tânase, să faci acum?

— Domnule general, vă rog să mă dați afară din armată.

Dar am regretat cazarma. Mă ajunsesem și eu din cîte unele. Îmi luasem un pian și aveam o cameră mobilată cu mobila mea.

Timp de două luni am tras pe dracu' de coadă. Apoi, m-am pus pe treabă. Cea dintîi

lovitură am dat-o cu *Doctorul damelor* și cu *Tivila dela hotel Ghidale* a lui Ranetti. Jucam cu Liciu. Mai erau în companie Anestiu, Alexandrescu, Florica Simionescu, Belcot, Cazimir și Alecu Bărcănescu, că eram în compania lui.

Toate astea la Parcul Oteteleșeanu.

— Propriu vorbind, cînd v-ați consacrat revistei?

— Am jucat cu Marioara Ginski, la un cinematograf, *Războiul la șantan*, în 1913. Apoi, împreună *Plici*, *Marafetbucluc*, *Caciamau*...

Eram la Iași în timpul războiului, cînd se anunțase o dată pe Zavut o comisiune americană de specialiști. Generalul Mărgineanu de la divizia III ordonă să fiu invitat pentru un spectacol vesel.

Eu mă îmbrac, uite ca în fotografia aia, cu o haină strîmtă, pălărie, pantaloni călcați și apar pe cîmpul unde era întinsă oștirea ce aștepta comisiunea americană. Văzîndu-mă și îmbrăcat așa și cu nasul meu ciudat, căpitanii au ordonat: „Drept!” „Pentru onor!”... Cînd m-am apropiat, ca să nu-i enerveze morga mea de artist, strigai în cea mai autentica limbă românească: „Pe loc repaus!”...

A ris tot regimentul.

— Și cum ați ajuns la Cărăbuș?

— Venisem de la Iași. Voiam să găsec o grădină și tocmai se ținea la Ministerul de Interne o licitație. Am luat pe Tuciu-Grigorescu și m-am prezentat la licitație. Cumpărând amândoi grădina Cărăbuș, liberi eram să facem ce vrem în ea. Și am făcut. Am angajat în primul rând femei frumoase. Și iată-mă azi, cum mă vedeți.

— V-ați îndrăgostit vreodată de o parteneră?

— Ferească dumnezeu. Între mine și ele a fost totdeauna o astfel de prietenie, că nici prin gând nu mi-a trecut să le spun măcar că sunt frumoase. În teatru, ca și în armată, se cere disciplină și prestigiu. Or, acestea nu se obțin prin amor.

— Ți-a propus de teatru, o întrebare generală: de ce nu merge?

— Apăi, iacă de ce nu merge. Teatrele trebuiesc împărțite în două: de stat și particulare. Cele de stat sunt datoare să se mărginească într-o anumită sferă. Corneliu Moldoveanu a înțeles că jucind piese — fie ele de artă — care nu aduc la casă, creează Naționalului o atmosferă proastă. A căutat să

dea atunci un spectacol pe gustul publicului. Și vedeți că n-a găsit. În afară de *Copelia* aia, cum dracu-i zice. Dar cu aia-i altă poveste.

Uitați-vă la teatrele celelalte din provincie. Nu merge! Ei, dacă nu merge, ce să-i faci? Teatrul nu e mîncare. Care va să zică, nu suferă omul cînd nu-l are. Dar dacă teatrul vrea să reușească, el trebuie să fie un permanent seducător. Trebuie să ofere ceva care să placă. Înțelegi ce spun eu?

Dar directorii nu și-au găsit ansamblul și repertoriul. Se scrie mult și prost. Mai bine merg „reluările”. La „particulare” se schimbă chestia. Ele trebuie să aibă în vedere chen-zina și luna. Acolo pe actori nu-i ține statul. Asta înseamnă că trebuie să joc pe placul publicului, sub pedeapsă de moarte cînd voi greși.

Că omul face așa: Ahăa, ia mai hai la teatru, nevastă. Și vedem ce se joacă: iaca, la Național tragedia cutare... Vrei tu să plîngi oleacă, nevastă?

— Nu, Mitică, eu am mai plîns și aseară, citind romanul „Contesa fiartă” — în două serii”. Dar la alt teatru? Să vedem „Țăcălia tricoloră — piesă futuristă...” Și iacă așa, i-i lehamite omului de-atîtea lacrimi și trăznai și nimereste la Tănase... Acesta cel puțin are nas. Ei, dar eu mă prezint cu un ansamblu îngrijit. Și în turneu eu m-am dus cu tot dichisul. Eu nu joc în perdele. Eu nu trag chiulul. Plec cu decoruri și cu tot ce am mai bun. Eh, dacă le-ași fi tras eu chiulul provincialilor măcar într-un an, nu-i mai pupam... Provincia te simte, domnule, cînd umbli cu șolticării... Eu aduc tot. Și dacă mai trebuie, bucuria mea, eu tot mai aduc. Și asta pretutindeni. Crezi că numai la noi merge prost teatrul? Am fost la Paris. Lumea alege între două genuri: Comedia Franceză și Folies Bergères. Opera Mare? Rahat de Sira...

— Dar despre publicul nostru, ce aveți de zis?

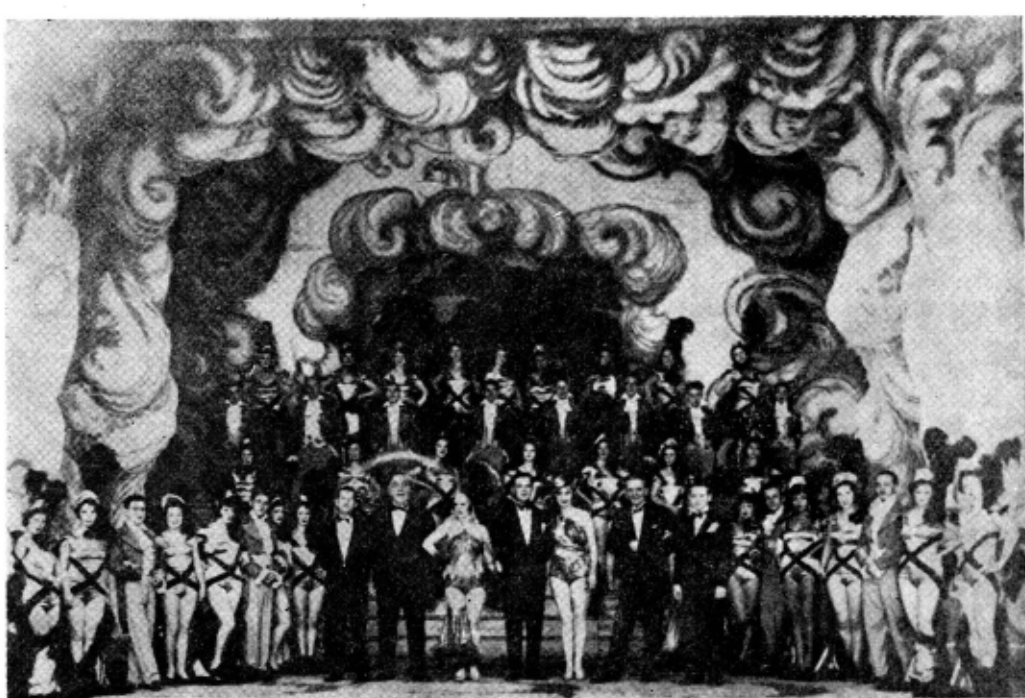
— Am de zis că e singura reclamă bună a noastră. Publicul află, se interesează. El vine acolo unde e lume multă, să-l mai vadă unul, să-l mai înjure altul. Ca să fim sinceri, așa e. Cînd e o piesă slabă, fiecare zice: „La ce să mai merg eu acolo unde nu e nimeni în sală? Hai mai bine la Tănase”. Așa se află, așa se informează. Da' ce? Da' cum? Păi fă-ți idee dumneata cum se duce vorba, dacă și dl. general Nicoleanu a aflat că eu am împușcat zilele astea un mistreț la vînătoare...

— Ei bine, atunci care e părerea dv. asupra scriitorului teatrului de azi?

— Părerea mea este, domnule, că teatrele vor merge din ce în ce mai prost. Peste un an sau doi ele vor fi toate închise, mai întii din lipsa de local. Cinematografele ne bat.

Cu masca lui Uintilă Brătianu, luînd în țăr-bacă politica epocii

Final de spectacol. În prim plan, Tănase alături de alte capete de afiş: Aurel Munteanu, Lizica Petrescu şi Niculescu-Buzău

Noi actorii vom trece printr-o mare criză. Teatrele au cheltuieli prea mari. Pe noi ne distrug greutatea. Eu de exemplu, fă socoteală: plătesc Teatrului Eforie 13%, 10% autorul, 13% statul, 5 şi 7% garderoba. Îmi rămân mie 40% din încasări, din care trebuie să plătesc actorii, reclama, afişaj, lumina şi o mie aşa zise „cheltuieli neprevăzute”, dar pe care eu le prevăd şi sînt enorme, să mă credeţi.

În fiecare an rămîn tot mai mulţi actori pe dinafară. Conservatorul fabrică mereu actori şi tot proşti... Cei mai mulţi şomeri îi dau actorii. Cine nu are alte mijloace de trai, moare de mizerie. Nu vor scăpa decît cei cu resurse.

— De ce faceţi această precizare tristă?

— Pentru că trebuie să ne vină mintea la cap şi să ne apropiem de public. Uitaţi-vă la „Opera Română”. Cu Wagner cred ei că vor ţine teatrul? La Paris se joacă cu succes *Voievodul Țiganilor* şi *De-aş fi rege*. Nu balet timpit şi alămuri vrea publicul. Şi cum să joci Wagner cu toţi răguşiţii? Eram la clasa de canto cu tenorul Stănescu-Cerna, şi la producţie, dacă nu cîntam eu cu Belcot *Bărbierul din Sevilla* (eu în Don Basilio şi Belcot în Bartholo) ar fi ieşit ceea ce în teatru se spune K.K. Uite, întrebaţi-l pe Nottara. El m-a deghizat. Toţi se bizuiesc

pe asta; că publicul e prost. Nu-l mai înşeli cu una cu două.

— De ce jucaţi numai reviste?

— Un prieten al meu, bogat, Stăfănescu, îmi spunea odată. „Bine, mă, de ce te mai muţăreşti aşa, că tu ai voce frumoasă...”

— Apăi bine, coane, i-am răspuns. D-ta ai treizeci de munţi cu cherelele şi păduri. De ce nu-mi dai şi mie un munte d-ăla de pilaf, ca să nu mă mai maimuţăresc. S-a întors cu coada... Nu i-a plăcut. Unii zic că revista e un gen ușor. Ușor pentru cine nu știe s-o facă. Se cer o mulțime de daruri: să ai voce, să ai ureche muzicală, să știi să dansezi și, ce mai încolo și-ncoace, să fii simpatic. Ceea ce e foarte rar...?

Ei, drăcie, că mă enervați cu asemenea întrebări? Lumea e necăjită. Vrea să se distreze. Priviți Occidentul. Arată-mi mie în Anglia, patria lui Shakespeare, o scenă pe care să se joace în fiecare seară numai Shakespeare. Și dacă l-or juca ei, îl joc și eu.

Trăim în secolul muzic-hallului. Într-o singură sală de varietet cîntă și Caruso, cîntă și cocotele și tot.... Nu mai trebuiesc susținute instituțiile arierate. Găsesc că toate încurajările Ministerului Artelor sunt imorale...

Povestim pe un ton mai jos lucruri în afară de interviu. Nu știu cum veni vorba de trupa d-lui Tănase de la Iași.

Cuplet în doi: cu Mia Steriade, fiica bictorului...

— A, acolo mi s-a întâmplat una bună. Intram în scenă cu o trăsuriică și un cal. Din cauza luminii becurilor, sau din cauza emoției artistice, calul meu, într-o seară, își dădu drumul rinichilor (pardon de expresie pentru cuvîntul ce-am omis). Avui prezența de spirit să înlătur momentul penibil cu această replică :

— Domnule cal, te rog nu introduce improvizații personale în piesă, că nu sînt prevăzute în text și se supără autorul...

Altă dată eram în turneu la Focșani, cu Liciu. Pe Grigorașu Mastochide îl jucam eu. El juca un căpitan. La finalul actului doi, trebuie să prind pe nevastă-mea în flagrant delict. Eu însă am uitat că mai am o intrare și m-am dus în cabină, unde am început să mă dezbrac. Cînd mi-a venit replica, am sărit ca ars de pe scaun și am intrat în scenă așa cum mă găseam, dezbrăcat...

Liciu nu m-a certat. Ei bine, dar în anecdote întîmplute sînt milionar...

— E adevărat că v-a ispitit rolul lui Cyrano ?

— Da și mă mai ispitește încă ; într-o zi poate că am să-l joc. Dar așa cum știu eu. Nu mă iau eu după unii și după alții. Uite, să spună Mihai Codreanu, traducătorul piesei, dacă nu mi-a propus el să-l fac pe Cyrano, la Iași. Cred însă că nu l-aș putea juca pînă la sfîrșit.

Fiecare actor are durerile lui nemărturisite. Fiecare se crede emis pentru un rol. Mulți se consacră teatrului numai ca să poată ajunge într-o zi în stare să vorbească pe scenă ca personajul închipuit. Cei mai mulți ratează, din cauza dorului mare și a tristeții. Dar Tănase nu e dintre aceia. Bacalaureatul Tănase care acum mulți ani dibuia cu degete oarbe viața, ca să-și găsească un locșor, e astăzi legat în funii și corzi de fotoliul pe care s-a așezat, cu gînd să stea deocamdată. Risul și umorul cînd devin profesioniști dau aspecte tragice. De aceea, sub aspectele vesele ale acestui interviu, credem că puțin, puțin, am fotografiat o altă față a actorului Tănase. Este ceea ce am vrut.

...în trei, dar în familie

MELANIA CÎRJE

— *M-am mutat, de curînd, în casă nouă...*

...prima mea grijă, de totdeauna, sînt florile. Am violete de Parma, albe, roz și... violete, firește! Am și alte flori, și-mi sînt dragi toate...

— Deocamdată fac gimnastica de dimineață pe covor. Este singurul lucru pe care l-am așezat, în mijlocul acestei camere... Mobila va veni, în curînd. E foarte frumoasă.

— Da, automobilul este pasiunea mea (deocamdată). Nu cumva s-a dezumflat?

Din nou acasă. Mai întâi o cafea... expres... Fac o cafea delicioasă, amară, concentrată, rafinată... Am citit undeva că temperatura se poate exprima perfect cu o ceașcă de cafea...

— Apoi, lectura pieselor, a rolurilor. O citire atentă, un adevărat studiu, minuțios, reluat de nenumărate ori. Emoția, dragostea de rol și chiar tracul încep odată cu aceste lecturi pe care le prelungesc până noaptea târziu...

